

Prof. dr hab. n. med. Anna Janas-Naze  
Zakład Chirurgii Stomatologicznej  
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi  
ul. Pomorska 251, 92-213 Łódź  
email: anna.janas@umed.lodz.pl

### **Recenzja rozprawy doktorskiej**

**mgr Krzysztofa Palimonki**

**pt.: „Analiza ogólnoustrojowych stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego w  
praktyce zawodowej lekarzy dentystów w Polsce”**

wykonanej pod kierunkiem prof. dr hab. n. med. Mariusza Szuty

Chociaż przypadki ogólnoustrojowego stanu nagłego zagrożenia zdrowotnego nie zdarzają się wyjątkowo często w praktyce dentystycznej, to od lekarzy dentystów należy oczekiwać biegłości w początkowej fazie postępowania ratunkowego. W sytuacji nagłej nierzadko zdarza się, że osoba, nawet posiadająca wykształcenie medyczne, udzielająca pierwszej pomocy wpada w panikę lub nie jest w stanie podjąć wiążących decyzji. Taki stan rzeczy opóźnia czas reakcji, powodując tym samym zwiększone ryzyko śmiertelności.

Biorąc powyższe pod uwagę, mgr Krzysztof Palimonka w swojej pracy doktorskiej podjął ważną problematykę usystematyzowania i uzupełnienia wiedzy o epidemiologii ogólnoustrojowych stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego w praktyce lekarzy dentystów w Polsce.

Praca przedłożona do recenzji została starannie wydana i oprawiona, zawiera 165 stron oraz 10 rozdziałów, podzielonych na liczne podrozdziały. Zawiera streszczenia w języku polskim i angielskim oraz bogatą dokumentację w postaci 38 wykresów, 2 rycin i 51 tabel, bardzo dobrze ilustrujących przeprowadzone badania. Piśmiennictwo zawiera 128 pozycji jest odpowiednie i powiązane z tematyką rozprawy, a także świadczy o umiejętności korzystania z właściwych źródeł. W swojej dysertacji Doktorant zawarł również zrzuty ekranu, obrazujące kolejne pytania w stworzonej przez siebie ankiecie, a także skany pism potwierdzające objęcie badania patronatem Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego oraz przekazanie danych z Systemu Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego.

Autor we wstępie pracy szeroko omówił problematykę stanu nagłego zagrożenia zdrowotnego w ujęciu praktyki lekarza dentysty, poruszając również kwestię prawnej odpowiedzialności i omawiając krajowy system kształcenia lekarzy dentystów w zakresie postępowania z pacjentem w stanie nagłego zagrożenia zdrowia i życia. Ten ostatni podrozdział jest szczególnie ciekawy, gdyż Autor pokusił się w nim nie tylko o analizę realizacji efektów uczenia się związanych z postępowaniem z pacjentami w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego w zakresie wszystkich polskich uczelni prowadzących nauczanie na kierunku lekarsko-dentystycznym, ale również dokonał analizy obowiązujących programów specjalizacji lekarsko – dentystycznych pod kątem informacji o wymaganych w nich formach kształcenia związanych z postępowaniem ratunkowym wobec pacjentów w stanie nagłego zagrożenia.

W kolejnym rozdziale przedstawiono cele i założenia pracy, które zostały metodycznie zrealizowane w przeprowadzonej pracy badawczej, zilustrowanej w kolejnych rozdziałach. Główny problem badawczy rozprawy został określony jako ocena bezpieczeństwa pacjentów gabinetów stomatologicznych w Polsce w świetle aktualnego stanu wiedzy i umiejętności lekarzy dentystów dotyczących prewencji i wdrożenia postępowania ratunkowego na wypadek wystąpienia ogólnoustrojowego stanu nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Doktorant przedstawił 15 szczegółowych pytań badawczych i sformułowanych dla nich hipotez badawczych, które zostały stworzone dla zapewnienia wszechstronności podjętej analizy.

Materiał stanowiły dane pochodzące z 635 ankiet, z dominującym udziałem kobiet (77,64%) oraz lekarzy ze stażem powyżej 10 lat (67,87%). Należy tu podkreślić, że Autor dokonał walidacji kwestionariusza przed uruchomieniem właściwej rekrutacji oraz uzyskał zgodę Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Doktorant bardzo szczegółowo omawia uzyskane wyniki i weryfikuje wymienione wcześniej hipotezy badawcze. Wyniki badań wykazały, że najczęstszymi nagłymi przypadkami medycznymi w gabinetach stomatologicznych są omdlenia. Wykazano również, że większość dentystów w Polsce nie jest wystarczająco przygotowana do radzenia sobie z nagłymi przypadkami medycznymi, co wynika głównie z braku odpowiedniego wyposażenia i niedostatecznego przygotowania merytorycznego.

W poprzedzającej wnioski, przeprowadzonej w sposób kompetentny dyskusji, Autor poddał wnikliwej analizie i ocenie wyniki zrealizowanych badań wykazując się umiejętnością w ich interpretacji oraz rozległą znajomością piśmiennictwa. Wnioski w liczbie dziewięciu zostały sformułowane w sposób prawidłowy i odpowiadają przedstawionym uprzednio założeniom.

Biorąc pod uwagę bardzo szeroki zakres przeprowadzonych badań i uzyskanie wartościowych wyników, a także ogrom pracy jaki został włożony w ich analizę, należy pogratulować Autorowi bardzo trafnego pomysłu badawczego i równie dobrej realizacji badania.

Monografia spełnia wszystkie wymagania stawiane rozprawom doktorskim, określone w art. 187 ust. 1-4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1668) oraz stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego i wskazuje na umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Stawiam zatem wniosek do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauki Medyczne

Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie o dopuszczenie mgr Krzysztofa Palimonki do dalszych etapów przewodu doktorskiego, rekomendując jednocześnie wyróżnienie rozprawy stosowną nagrodą.

Anna Janas-Naze

Prof. dr hab. n. med. Anna Janas-Naze